

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СВІТОВІ РЕСУРСИ ТА ІНТРОДУКЦІЯ

спеціальність		обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Головань Лариса Володимирівна

Вища освіта – спеціальність «Селекція та генетика с.-г. культур», спеціальність 101 «Екологія», спеціальність «Біотехнології та біоінженерія»

Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук, спеціальність 06.01.05 «Селекція і насінництво»

Досвід роботи – більше 11 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор методичних розробок;
- автор тематичних публікацій;
- учасник наукових конференцій.

телефон	+380509827032	електронна пошта	golovanlarisa14@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle
---------	---------------	------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	набуття здобувачами знань та формування вмінь з наукових основ про генетичні ресурси культурних рослин, створення колекцій генетичних ресурсів рослин, генетичних банків, інтродукції зразків генофонду рослин, збереження колекцій, пошуку і добору колекційних зразків із необхідними характеристиками.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • знання особливостей світового досвіду збереження генетичних ресурсів та основних генетичних центрів походження культурних рослин / індивідуальні практичні завдання; • розуміння системи генетичних ресурсів рослин України / індивідуальні практичні завдання; • знання методів та засобів збереження генетичних ресурсів рослин / індивідуальні практичні завдання; • здатність аналізувати банк даних базових, ознакових, генетичних, спеціальних колекцій / індивідуальні презентаційні проєкти; • здатність вести пошук і добір вихідного матеріалу з необхідними параметрами з баз даних ознакових колекцій / індивідуальні презентаційні проєкти; • знання основної документації щодо міжнародного співробітництва із збереження, обміну та створення колекцій генетичних ресурсів / індивідуальні практичні завдання; • знання теоретичних і практичних основ натуралізації, акліматизації, доместикації / індивідуальні практичні завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 16 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ФК Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Генетичні ресурси та їх збереження

Лекція 1.	Вступ. Предмет та завдання дисципліни	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Генетичні центри походження та формоутворення культурних рослин	Самостійна робота	Конвенція ООН щодо біологічного різноманіття рослин. Міжнародна технічна конвенція з генетичних ресурсів рослин. Міжнародний центр генетичних ресурсів рослин (IPGRI), його функції. Міжнародний центр поліпшення кукурудзи і пшениці (СУММУТ). Міжнародний центр сільськогосподарських досліджень в аридній зоні (ICARDA).
Лекція 2.	Вітчизняне та міжнародне законодавство про біорізноманіття планети та його збереження	ПЗ 2	Аналіз нормативних актів щодо збереження біорізноманіття		
Лекція 3.	Способи збереження генетичних ресурсів	ПЗ 3	Світові генетичні банки рослин		
		ПЗ 4	Система генетичних ресурсів рослин України		

Модуль 2. Формування та використання колекцій генетичних ресурсів

Лекція 4.	Формування та ведення колекцій	ПЗ 5	Технологія селекційного процесу	Самостійна робота	Інформаційна система «Генофонд рослин». Значення диких видів рослин, місцевих сортів народної селекції та селекційних сортів наукових установ для створення колекцій генофонду культури. Інформаційне забезпечення системи генетичних ресурсів України.
Лекція 5.	Особливості збереження колекційних зразків	ПЗ 6	Характеристика методів збереження та відтворення колекційних зразків		
Лекція 6.	Принципи ідентифікації зразків колекцій	ПЗ 7	Схеми передачі ознаки (рецесивної та домінантної) від донора до реципієнта у різних видів культурних рослин		
Лекція 7.	Наукові та біологічні основи інтродукції	ПЗ 8	Форми інтродукції: натуралізація, акліматизація, доместикація		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Бондарук Г.В., Кагало О.О., Проценко Л.Д., Артов А.М., Проць Б.Г. Нормативноправове забезпечення збереження біорізноманіття в лісовому секторі України: Аналіз та перспективи розвитку. Львів, 2013. 266 с.
2. Рябчун В. К. Богуславський Р. Л. Генетичні ресурси рослин та їх роль у селекції. Теоретичні основи селекції польових культур: збірник наукових праць. Харків : ІР ім. В. Я. Юр'єва НААН, 2007. С. 363–398.
3. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник / Н.І. Рябчун, М.І. Єльніков, А.Ф. Звягін та ін.; за ред.. В.В. Кириченка. Харків: ІР ім. В.Я.Юр'єва НААН України, 2010. 462с.
4. Теоретичні основи селекції польових культур: зб. наук. праць / за ред. В. В. Кириченка. Харків: ІР ім. В. Я. Юр'єва УААН, 2007. 400 с.

Методичне забезпечення

1. Генетичні ресурси рослин. URL: <http://genres.com.ua/ua/> .
2. Генетичні ресурси рослин. Методичні вказівки до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньої програми «Агрономія» за кредитно-трансферною системою навчання / М.В. Лозінський, С.М. Кубрак. Біла Церква, 2019. 107 с.
3. Методичні рекомендації з вивчення генетичних ресурсів зернобобових культур / Л. Н. Кобизева, О. М. Безугла, С. І. Силенко, В. В. Колотилов та ін. / НААН, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва. Харків, 2016. 84 с.
4. Положення про Інформаційну систему «Генофонд рослин». Харків, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, 2011. 20 с.
5. Положення про реєстрацію зразків генофонду рослин в Україні. Харків, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, Національний центр генетичних ресурсів рослин України, 2012. 19 с.
6. Genebank Standards for Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (Стандарти банків генів генетичних ресурсів рослин для виробництва продовольства та ведення сільського господарства. Прийняті Комісією з генетичних ресурсів ФАО, 2013). 169 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 30	відповіді на практичних заняттях
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ДБТУ та вимог, які прописані у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.